

Dan maar logeren

De gigantische kamernood leidt tot stress en wanhoop bij studenten. 'Ik zit er doorheen'

4

8

'Rusland is mislukt' De
gevluchte auteur Maxim
Osipov geeft gastcolleges

Oorlogstaal Er is 'uitholling van de internationale rechtsorde' gaande, zei minister Wopke Hoekstra bij de opening van het academisch jaar. 'Landen als Rusland en China doen er alles aan om de regels van het spel te herschrijven'

2

Wegwerpdocenten blijven strijden

Wederom protesteerden wetenschappers tijdens de Ware Opening van het academisch jaar, deze keer in Den Haag tegenover het ministerie van Onderwijs. 'Actie werkt, maar we zijn er nog niet.'

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO TACO VAN DER EB

Op het podium in het park tegenover het Centraal Station in Den Haag verbeelden kartonnen borden de enorme werkdruk aan universiteiten. Een van de afbeeldingen toont een vrouw in een ligstoel op het strand, haar laptop binnen handbereik. 'Op mijn vrije dagen werk ik alleen van negen tot vijf', staat er in het tekstballonnetje boven haar hoofd. De wind steekt plots op en de borden waaien tegen de sprekers aan. 'De kaarten vliegen me hier om de oren', zegt Ceren Pekdemir, docent aan de Universiteit van Maas-tricht, die maandag de Ware Opening van het academisch jaar leidt, een gezamenlijke betoging van de protestbeweging WO in Actie en de vakbonden. Met handen, voeten en stukken tape worden de borden in toom gehouden door toesnellende organisatoren.

In 2019 werd de eerste Ware Opening gehouden, toen in Leiden. Het protest tegen de uitholling van het hoger onderwijs, de grote hoeveelheid tijdelijke contracten en torenhoge werkdruk trok toen rond 750 actievoerders. Nu zijn er zo'n honderd demonstranten in Den Haag en zorgt de wind voor de meeste opwindig. Volgens universitair docent internationale studies Judith Naeff van actiegroep Casual Leiden is er door het jarenlang aan de kaak stellen van de problematiek op universiteiten al het nodige veranderd. In Leiden zijn er bijvoorbeeld een flink aantal kortlopende contracten van docenten omgezet in vaste aanstellingen. 'Dat voelt als een overwinning in deze strijd', zegt Naeff. 'Een paar jaar geleden stond dit onderwerp nog niet op de agenda van besturen. We merken dat actievoeren werkt, maar we zijn er nog niet.'

Dat blijkt wel uit de rechtszaak voor het verkrijgen van een vast contract die 'wegwerpdocent' Marijn Scholte verloor van zijn werkgever, de Universiteit Utrecht. Scholte is 'uitgespuugd door de universiteit', aldus Arnoud Lagendijk, hoogleraar economische geografie aan de Radboud Universiteit, die

actief is voor de Algemene Onderwijsbond en op het podium wat vragen stelt aan Scholte. 'Shame', brullen de leden van Casual Leiden. 'Ik vind dat er bij structureel werk een vast contract hoort', zegt Scholte. 'Woohoooo', joelt de menigte. 'What do we want? Vaste contracten! When do we want them? Now!'

'En daarom zijn we ook naar de rechter gestapt', gaat Scholte verder. 'Dat liep niet goed af. Ik had een positief gevoel na de zitting, maar de eis werd op alle punten afgewezen.' 'Boeeh.' 'Die klap voel ik nog steeds', aldus Scholte. 'Ik had volgens de rechter eerder bezwaar moeten maken. Dat is een theoretische werkelijkheid, want dat gaat niemand doen.' Scholte weet niet of hij in beroep gaat tegen de uitspraak. 'De zaak heeft me heel veel slapeloze nachten bezorgd. Ik heb een gezin met jonge kinderen, die verdienen een energieke in plaats van een uitgebluste vader.' De Leidse collegevoorzitter Annetje Ottow is ook aanwezig. 'Het is best een hectische dag, want vanmiddag geef ik een speech tijdens de opening van het academisch jaar in de Pieterskerk. Ik vind het echter belangrijk om hier onze steun te betuigen.'

Volgens Ottow is er de afgelopen jaren best veel veranderd. 'Aan het terugdringen van kortlopende contracten hebben we heel hard gewerkt. We zijn niet doof voor kritiek.' Maar het is nog niet voldoende, erkent ze. 'Het college wil de werkomstandigheden verbeteren en de universiteit inclusiever maken voor internationale studenten en medewerkers. We zetten echt stappen, maar ik geef toe, het is niet morgen allemaal geregeld.' De komende tien jaar gaat het kabinet vijf miljard euro extra investeren in het hoger onderwijs en onderzoek. 'Het is fantastisch dat er extra geld komt. Al blijven de middelen schaars. We hopen dat minister Dijkgraaf het vertrouwen heeft in de universiteiten om ons het geld te laten verdelen. Dat er geen overkill is aan bureaucratische controle vanuit het ministerie. Het belangrijkste is dat er niet weer een administratieve rompslomp ontstaat, waardoor iedereen heel veel tijd kwijt is aan ondersteuning, controle en verantwoording.' Casual Leiden wil ook graag weten wat de minister nu precies van plan is. 'Hey heehey, Robbert Dijkgraaf', klinkt het op het einde van de protestbijeenkomst luid door een megafon. 'I wanna know, where has all the money gone?'

'Mijn rechtszaak heeft me slapeloze nachten bezorgd'

Minister: oorlog is 'wake-up call'

Om de 'uitholling van de internationale rechtsorde' tegen te gaan is 'assertieve diplomatie' nodig, zei Wopke Hoekstra bij de opening van het academisch jaar. 'Er is geen enkele garantie dat de oorlog in Oekraïne binnenkort voorbij is.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK
FOTO TACO VAN DER EB

'Ik maak mij grote zorgen', zei minister van Buitenlandse Zaken Wopke Hoekstra maandagmiddag bij de opening van het academisch jaar in de Pieterskerk, die voor het eerst sinds 2019 weer goed was gevuld en het thema 'Vrede en veiligheid' meekreeg. 'Met de volstrekt illegale inval van Oekraïne heeft Rusland ons teruggesleurd naar een tijd van oorlog', zei Hoekstra. 'Poetin is een imperialist die niet vanzelf zal stoppen. Hij daagt ons uit te accepteren dat Rusland met geweld een buurland annexeert. Dat zullen we nooit doen.' Volgens de minister is de oorlog een 'wake-up call' in een tijd waarin de 'uitholling van de internationale rechtsorde al veel langer aan de gang' is en waarin 'landen als Rusland en China' er 'alles aan doen om de regels van het spel te herschrijven, en – eerlijk dan wel oneerlijk – de bovenhand te verkrijgen'. Dat Hoekstra Rusland en China in één adem noemde, was opvallend, omdat de relatie tussen Nederland en China momenteel betrekkelijk goed is. Tegelijkertijd, zei Hoekstra, heeft Nederland te weinig geïnvesteerd in defensie en veiligheid,

zijn we voor energie en grondstoffen te afhankelijk van anderen en krimpt de bevolking van landen 'die we vroeger omschreven als "het Westen"' ten opzichte van de rest van de wereld. 'Een gevaarlijke samenloop van omstandigheden', aldus de minister. 'Juist wij, vrij, welvarend en verbonden met alle uithoeken van de wereld, hebben belang bij stabiliteit. Als we niets doen, zal de machtsbalans alleen maar verder onder druk komen te staan.' Hoekstra pleitte daarom voor 'assertieve diplomatie en een actief buitenlands beleid', zowel op landelijk, Europees als mondiaal niveau. 'Inmiddels is de oorlog van de meeste voorpagina's verdwenen, maar zijn hoge energieprijzen voor gezinnen in heel Europa keihard voelbaar geworden. Oorlogsmoeheid ligt in zo'n situatie op de loer. En reken maar dat Poetin zal proberen deze vermoedheid aan te wakkeren.' Toch moeten we volhouden, betoogde de minister. 'Volhouden, in de volle wetenschap dat er geen enkele garantie is dat deze oorlog binnenkort voorbij is. Die offers zijn het waard om te brengen, omwille van de veiligheid en stabi-

liteit van ons continent. Alleen samen kunnen we weerstand bieden aan Poetins intimidatie.' Europa moet volgens hem weerbaarder worden en meer verantwoordelijkheid nemen. 'Voor onze energievoorziening blijken we afhankelijk te zijn van de grillen van een dictator. Laten we daarom onze strategische afhankelijkheid van landen als Rusland en China afbouwen.' Op het gebied van veiligheid wordt de militaire samenwerking binnen de NAVO en tussen de EU en de NAVO verder opgeschroefd. Ook is het de bedoeling om zelf een 'cybermacht van wereldformaat' te worden. 'De veiligheidsdiensten zijn er duidelijk over: in Europa hebben burgers, bedrijven en overheden op grote schaal te maken met cyberaanvallen, en vaak zijn die afkomstig uit China, Rusland en Iran. Die dreiging groeit.' Ook op mondiaal niveau moet sterker worden samengewerkt. 'De realiteit is dat veel landen onze blik op de wereld steeds minder delen. Ongeveer de helft van de wereldbevolking woont in landen die Rusland niet veroordeelden.'

Bovendien steunen de meeste landen – ondanks 'ons morele appel op democratie, mensenrechten, en de rechtsstaat' – de sancties tegen Rusland niet. 'Of het nu gaat over handel, of het bestrijden van klimaatverandering: ze voelen zich beter gehoord en bediend door onze geopolitieke rivalen China en Rusland.' De Europese Unie moet meer optrekken met bondgenoten in Noord-Amerika en landen als Japan, Australië en Zuid-Korea, zei Hoekstra, met meer oog 'voor de belangen van onze gesprekspartners' en met 'de bereidheid handelsakkoorden te sluiten'. Ook op het gebied van cyberveiligheid en klimaatverandering moet die samenwerking worden versterkt. Hoekstra richtte zich in het slot van zijn speech tot de studenten. 'Het is een lange lijst met uitdagingen waar de wereld en Nederland mee te kampen hebben. Maar laat je er niet door intimideren. Iedere generatie ziet zich steeds opnieuw voor grote uitdagingen gesteld. En iedere gene-

ratie heeft ook altijd weer de antwoorden gevonden op de grote vragen van hun tijd. Dat zal bij jullie niet anders zijn.' Bij een kort persmoment naderhand vroeg *Mare* aan Hoekstra hoe hij dat voor zich ziet, aangezien de wereldwijde klimaatcrisis niet te vergelijken is met oorlog en vooralsnog niets erop wijst dat de crisis kan worden beteugeld. 'Als je terugdenkt aan vorige generaties, die moesten vechten tegen barbarij, het nazisme of het communisme, die leefden in de tijd van de Koude Oorlog met steeds de dreiging van een atoombom, op die momenten drukten de problemen ongelooflijk zwaar op hun schouders', reageerde Hoekstra. 'Er zal een heleboel moeten gebeuren, ook door dit kabinet, maar ik ben ervan overtuigd dat we in gezamenlijkheid deze crisis aan kunnen.'

'Dromers en Donald Trump, bedankt!'

Tijdens de opening van het academisch jaar werden twee prijzen uitgereikt. De LUS-onderwijsprijs voor beste docent ging naar universitair docent Emily Strange van de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen. Ze zei dat ze de studenten wilde bedanken die tijdens haar colleges dromend uit het raam keken. 'Want dat inspireert je om ervoor te zorgen dat de student toch weer de aandacht op de docent richt.' De tweejaarlijkse K.J. Cathprijs is gewonnen door Nieuwscheckers: de factcheckers van de Universiteit Leiden onder leiding van universitair docenten Journalistiek & Nieuwe Media Peter Burger en Alexander Pleijter. Wat in 2009 begon als onderwijsproject, is inmiddels uitgegroeid tot een betaalde redactie die de feiten van de onzin probeert te scheiden. Hun speciale dank ging uit naar Donald Trump, die er in zijn presidentschap een gewoonte van maakte feitelijk nieuws als *fake news* te betitelen. 'Zonder hem was dit nooit gelukt', grapt de docenten.

Wie een goede studententijd wil, moet vaker nee zeggen

Het is het jaar 1820 en een man loopt langs de smalle rivier de Neckar in Tübingen, een zijrivier van de Rijn. Tübingen is net als Leiden een universiteitsstad en kent grofweg honderd jaar langer dan Leiden een universiteit. In 1820 was filosoof Georg Wilhelm Fiedrich Hegel allang de stad uit om te doceren in Berlijn en zijn voormalige studie- en kamergenoot en eveneens filosoof Friedrich Wilhelm Joseph Schelling had Tübingen ook allang verlaten.

Maar die man die op een middag langs de Neckar loopt, hoort herhaaldelijk gebonk. Alsof iemand de hele tijd met zijn vuist op een tafeltje aan het slaan is. Verdomd, hij ziet een klein geel torentje aan de overkant van de beek en door een klein raam ziet hij een man achter een bureau schrijven én met zijn vuist op de tafel slaan. Het is een dichter die steeds herhaalt wat hij heeft geschreven en met vuistslagen nagaat of het ritmisch in orde is. De wandelaar verklaart de man voor gek en loopt verder. De man in dat torentje is Friedrich Hölderlin. 'Gek' en toch doorgebroken, want zijn invloed op de Duitse literatuur is immens. Hölderlin was inderdaad 'gek', of 'verwirrt' zoals het in het register van geesteszieken van de stad Tübingen 1832 werd verwoord. Hoelang zijn geestesziekte al duurde? 29 jaar. Oorzaken? Ongelukkige liefde, uitputting en bovenal: 'Studien'. Beschrijvingen uit biografen lopen uiteen van achtervolgingswaan tot nervositeit, depressie en woedeaanvallen. De arme ziel had het er niet makkelijk mee. In dichtens

vond hij zijn soelaas, en door zijn geestesziekte kon hij wellicht buiten de lijntjes kleuren. Hij brak met poëtische conventies en schiep een nieuwe stijl.

Het is het jaar 2022 en ik loop over de grachten door Leiden. Om mij heen staan zwermen nieuwe studenten die met onzekere blikken de El Cid lopen. Ze staan aan de vooravond van iets nieuws: het oude middelbareschoollleven maakt plaats voor een studentenbestaan waarvan

alle opties nog open liggen. Ga ik deze studie afmaken, bij welke vereniging ga ik, blijft mijn jeugdliefde nog wel heel nu ik hier zit? De tijden zullen het leren. De tijden dat zijn wij, gelukkig. Hölderlin heeft misschien wel goed advies gegeven met zijn eigen geestesziekte. Hij heeft het weliswaar niet over zichzelf afgeroepen, maar de oorzaken zijn toch dezelfde kwellingen van de meeste studenten. Ik vrees dat elke student te maken zal hebben met liefdesverdriet, vermoeidheid door lange avonden in de soos en een overmaat aan studie. Niemand heeft ooit gezegd dat het makkelijk zou worden. De kunst van een goede studententijd is dan ook om soms 'nee' te zeggen. Nee, ik ga niet met je mee naar huis. Nee, ik wil niet in die commissie. En nee, ik doe dat tentamen wel het volgende semester. Alleen dan kan de geestesrust bewaard blijven, want eerlijk gezegd, een nieuwe Hölderlin hebben we eigenlijk niet nodig.

Olaf Leeuwis is student International Relations

Met spoed gezocht: 44.800 kamers

Onderwijsminister Robbert Dijkgraaf bezoekt de OWL, de introductieweek voor internationale studenten. Foto Marc de Haan

Nederland komt 26.800 studentenwoningen tekort, blijkt uit de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting, die vandaag verschijnt. De komende jaren loopt dat op naar 44.800. De wanhoop onder (internationale) studenten groeit. 'Ik zit er doorheen.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Nog geen kamer? Blijf dan maar weg, is ruwweg de boodschap van meerdere universiteiten, inclusief Leiden, aan buitenlandse studenten. Terwijl de Universiteit van Amsterdam speelt met het idee om een quotum in te stellen voor internationals, gaan de buitenlandse wervingscampagnes van Leiden door, en met succes: de afgelopen jaren verwelkomde Leiden steeds meer studenten met een niet-Nederlandse nationaliteit. Als ze een kamer kunnen vinden, tenminste. Bij zoekers groeit de wanhoop. Oproepjes op Facebook-housingpagina's zien eruit als Tinderprofielen, met een zorgvuldig samengestelde selectie foto's (lekker casual op het strand, veel zonnebrillen) en een lieflijke bio, hopend op een match. Logisch, want de kamermarkt is een stoelendans zonder einde: te weinig plekken en te veel mensen. En terwijl de gemeente bouwt, komen er alleen maar méér studenten bij. Die groei is niet bij te benen. Om het in cijfers uit te drukken: Nederland komt 26.800 studentenwoningen tekort, volgens de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting, die vandaag verschijnt. En dat loopt de komende acht jaar op naar 44.800 – nog eens 18.000 extra te weinig.

De gemeente Leiden schatte het tekort vorig jaar in op 2.600. In Den Haag is de situatie iets minder nijpend, maar ook daar is er kamernood, berekent Duwo: 1.300 woningen te weinig. En universiteiten blijven groeien, voorspelt het ministerie van Onderwijs: 2,7 procent, bijna achtduizend studenten per jaar. Een behoorlijke portie daarvan – 5.100 – komt uit het buitenland. De Landelijke Monitor schrijft 95 procent van de kamernood-stijging toe aan de internationals, omdat zij veel harder een huis nodig hebben dan Nederlandse studenten: pendelen vanaf paps en mams is geen optie. En juist voor hen is de zoektocht bijzonder lastig. Deels omdat Nederlandse studenten ze al preventief afwijzen in de advertentie ('NO INTERNATIONALS!'), deels omdat ze op afstand geen bezichtigingen kunnen doen, en deels omdat er simpelweg te weinig plek is. Scammers en obscure verhuurders profiteren daarvan. Het schaarse aanbod op veelgebruikte kamersites bestaat lang niet meer uit 'gewone' kamers of appartementen. Het Budget Hotel vind je er bijvoorbeeld ook: een hostel in Hazerswoude-Rijndijk waar je ook kamers per maand kunt boeken. >

Foto Niels Vinck

'Het is zwaar, maar ik vind vast een weg'

Leon Darius Rahimi (25, statistical science) slaapt bij een vriend op zijn kamer in een studentenhuus in Uilenstede, Amstelveen.

'Ik ben net begonnen aan het tweede jaar van mijn studie psychologie, en ben tot nu toe al drie keer verhuisd. Ik kom uit München, maar het leek me leuk om een tijdje ergens anders te verblijven. Als student krijg je de kans om in een ander land te studeren.

'Ik begon in een studio aan de Schipholweg, maar de huur was nogal hoog, 800 euro per maand, en ik wilde ook graag met huisgenoten wonen. Bij een vriend die in Oegstgeest woonde, kwamen twee kamers vrij in een soort twee-onder-een-kapwoning. Ideaal, leek het. Ik woonde direct boven de huisbaas, mijn twee huisgenoten zaten daarnaast. In het begin ging het nog wel, maar ze viel me steeds vaker lastig. Als ik op mijn balkon zat te typen, werd ze al heel boos van dat geluid. Of ze apte me als ze me hoorde hoesten. Dan schreef ze dat ik luidruchtig was, dat ik me niet aan de regels hield en *disgusting* was, soms met kots-emoji's erbij.

'Tegen het einde, vlak voor de zomer, durfde ik alleen nog maar letterlijk op mijn tenen te lopen. Ze kwam regelmatig onaangekondigd in ons deel van het huis, had de schoonmaker gevraagd om ons te bespioneren en heeft een keer mijn koffieapparaat weggehaald omdat ik geen koffie mocht maken in mijn kamer vanwege de geur.

'Die situatie werd onhoudbaar en het einde van mijn huurcontract kwam steeds dichterbij. Na een stressvolle zoektocht vond ik net op tijd de studio waar ik nu zit. Ik huilde van blijdschap toen de jongen van wie ik huur zei dat ik erin mocht. In januari komt hij terug. Dan zal ik weer moeten verhuizen.

Foto Taco van der Eb

Ik ga mijn zoektocht uitbreiden naar Den Haag, want daar is meer te vinden, lijkt het.

'Toch heb ik er nooit spijt van gehad dat ik hierheen ben gekomen en ik heb geen moment overwogen om terug te gaan. Het scheelt dat ik hier vrienden heb en dat mijn ouders me kunnen helpen in noodgevallen. Het was uitputtend, maar iedere keer kwam het weer goed. Ik ben hoopvol dat het ook nu weer gaat lukken.'

Als ik hoestte, apte de huisbaas kots-emoji's

Paula von Byern (20, psychologie) woont tijdelijk in de studentenflat aan het Hildebrandpad, de zogeheten Zwarte Dozen: haar derde woning in één jaar tijd.

DOOR SUSAN WICHGERS

'Ik kon mijn master ook in Duitsland doen, waar ik vandaan kom, maar wilde het graag in Nederland doen omdat het hier in het Engels wordt aangeboden. Zaterdag ben ik aangekomen. Daarvoor was ik al zo'n twee maanden op zoek naar een kamer. Voorlopig logeer ik hier, bij een vriend.

'We kennen elkaar uit Spanje, waar ik twee jaar heb gewerkt en gestudeerd. Toen had ik een huis met een kamer waar hij in kon, en nu mag ik bij hem slapen. In het huis wonen nog tien anderen, allemaal internationale studenten. We delen de keuken en de woonkamer. De mensen zijn heel aardig, iedereen is net naar Nederland verhuisd. 'Ik gebruik allerlei betaalde websites om een huis

te zoeken, zoals Kamernet, maar het werkt allemaal niet: ik krijg nooit positieve antwoorden. Veel mensen zoeken specifiek naar Nederlandse studenten of naar een meisje. Dat is best hard eigenlijk.

'Op alle advertenties die ik zie, reageer ik. Op Facebook staan vaak oproepjes van mensen die anderen zoeken om samen wat mee te huren, bijvoorbeeld. Gisteren had ik mijn eerste colleges, dus daar ben ik ook meteen gaan rondvragen. Ik heb wat nummers van makelaars gekregen en van een organisatie die antikraakwoningen aanbiedt.

'Ik heb er wel stress over, maar dat heeft weinig zin. Ik probeer mezelf af te leiden door te gaan sporten. Ik moet niet opgeven en actief blijven zoeken, maar tegelijkertijd weet ik dat ik aan bepaalde dingen niks kan veranderen.

'Het zal zwaar zijn om te studeren zonder eigen kamer, maar ik vind wel een manier. Door naar de bibliotheek te gaan bijvoorbeeld. Voor mij is het geen optie om terug te gaan of om de studie later te doen. Ik zal hooguit een tentamen minder doen en dat in een ander semester inhalen. 'Alles komt altijd goed. In het ergste geval blijf ik hier nog even, dan vind ik misschien iets voor januari of februari, maar ik wil niet afhankelijk zijn van mijn vriend en gun hem ook zijn privacy. Het geeft me een goed gevoel om te weten dat ik in geval van nood iemand heb op wie ik kan vertrouwen.'

Vaste baan als docent? Steeds vaker lukt het wél. Een sterke positie dankzij coaching door vakbond.

3 Tips van Annemieke Jacobs,
Marketing en communicatie bij de AOb

- **Weet wat je rechten zijn.**
Wanneer je recht hebt op een vast contract, is vastgelegd in de cao en de regeling van jouw instelling. Kom je er niet uit? Neem dan contact op met de AOb.
- **Zet toezeggingen 'op schrift'.**
Vraag je leidinggevende aan welke voorwaarden je moet voldoen om een vast contract te krijgen. Leg dit vast, zodat je er op kunt terugkomen.
- **Laat je adviseren door experts.**
Je rechten kennen is de eerste stap. Krijgen waar je recht op hebt, blijft soms lastig. Laat je adviseren door experts van de AOb bij sollicitaties, onderhandelingen en conflicten.

AOb

Het lukt docenten steeds vaker om een vast contract te bemachtigen. Maar dat gaat zeker niet vanzelf. En een vaste baan blijft de uitzondering. Wel staan docenten vaak sterker dan ze zich realiseren. 'Als je dat beseft, blijkt er opeens meer mogelijk dan je zou verwachten' zegt Donald Pechler van de AOb.

Webinars en coaching voor docenten

Een docent is gemiddeld maar drie jaar in dienst op basis van losse contracten. Zo'n kort dienstverband leidt tot veel onzekerheid. Kan ik nog een woning kopen? Moet ik straks verhuizen voor een nieuwe baan? Wat als ik zwanger word?

Gelukkig lukt het docenten steeds vaker om een vast contract te krijgen. Ze vinden daarbij veel steun bij de vakbond. Dankzij hulp en advies van experts vergroten ze hun kans op een vast contract. Zo organiseert de AOb een serie webinars die docenten helpt om die vaste baan en dus meer zekerheid te krijgen.

Een tijdelijk contract is niet vanzelfsprekend

Universiteiten werken vaak met tijdelijke dienstverbanden. Maar is dat ook nodig? Want waar Nederlandse universiteiten kiezen voor tijdelijke docenten, kiezen andere Europese universiteiten vaker voor vast. Ook is er veel verschil tussen Nederlandse universiteiten onderling. Bij de één is iets meer dan 30% van de contracten tijdelijk, bij de ander bijna 90%. Een tijdelijk contract is dus zeker niet de norm.

Alles om sterker te staan als docent

In de webinars van de AOb is veel aandacht voor contractvormen en de rechten van docenten. Maar ook nieuwe didactische methodes komen aan bod. 'We willen docenten op alle manieren bijstaan om hun kans op vast werk te vergroten' aldus Pechler. 'Ik zou zeggen; schrijf je in en maak gebruik van onze expertise.'

Handig! Gratis webinars voor docenten aan de universiteit. De AOb organiseert een serie webinars om meer docenten aan een vaste aanstelling te helpen.

- **Hoe werkt jouw CAO (NU)?**
Wat zijn de belangrijkste regelingen in jouw CAO? Wanneer moet het een vast contract worden?

Docent: Donald Pechler
5 oktober 2022 van 19.00 tot 20.30

- **Dit moet je weten als je in dienst treedt**
Wat moet er minimaal in je contract staan? Bij wie kun je aankloppen als je tegen problemen aanloopt?

Docent: Ahmed Charifi
19 oktober 2022 van 19.00 tot 20.30

- **Hoe geef jij nog beter les?**
Maak jezelf onmisbaar. Leer interactief presenteren met hulp van theatertechnieken.

Docent: Maike Pollaert
26 oktober 2022 van 19.00 tot 20.30

Schrijf je nu in!

www.aob.nl/een-vast-contract-zo-doe-je-dat

STUDENTENLEVEN

Foto Taco van der Eb

'Als logé voel ik me tot last'

Tessa van der Ent (24, natuurkunde) slaapt, samen met hamster Manda, tijdelijk in het kantoorje van vrienden.

'Ik ben tweedejaars masterstudent, ik doe fulltime onderzoek in het lab. Nogal vervelend als je daarnaast een huis moet zoeken, dus. Vanwege het nieuwe verkameringsbeleid moest ik uit mijn vorige huis, met nog vijf huisgenoten. In de zomer van 2021 kregen we een brief dat we binnen zes maanden moesten vertrekken. Die brief lag alleen ergens onder verstoep. Toen we 'm vonden, hadden we nog maar drie maanden. 'Of we nou wel of niet de juiste vergunningen hadden, bleef tot het einde vaag. Op internet kon ik weinig informatie vinden. Bij de gemeente kreeg ik alleen maar mensen aan de telefoon die er niet verantwoordelijk voor waren. Ze deden niks voor mij, alsof studenten geen woonrecht hebben, en ik werd steeds doorverwezen naar mijn huisbaas. Die zei dat alles gewoon in orde was, waarschijn-

lijk zodat wij zo lang mogelijk bleven zitten en hij geld bleef verdienen.

'Ik had toen een relatie van drie jaar en ik ben gaan samenwonen, ook omdat het makkelijker was om met z'n tweeën iets te vinden. Dat is ongeveer twee maanden geleden uitgegaan, en nu sta ik voor hetzelfde probleem. Tijdelijk slaap ik hier, in een kantoorje bij vrienden. Ik ben heel dankbaar dat ik hier mag logeren, maar voel me wel een last, want door mij kunnen ze niet thuiswerken.

'Ik ga iedere dag alle mogelijke websites af en ik heb nog maar één bezichtiging gehad. Soms is er niet eens aanbod, terwijl ik maar twee eisen heb: in Leiden en maximaal 900 euro per maand. Ik heb er weinig vertrouwen in. Ik zit er nogal doorheen, maar dat gaat op en neer. Soms heb ik weer hoop, maar dan reageer ik binnen een minuut ergens op en zie ik dat er nog tweehonderd anderen hebben gereageerd. En dan de prijzen: laatst zag ik een kamer van 19 vierkante meter, met gedeelde keuken en badkamer, voor 750 euro.

'Ik ben er de hele dag mee bezig. Je moet continu zoeken. Daardoor kan ik me moeilijk concentreren op mijn onderzoek. Er is gelukkig begrip voor, maar ik moet het wel gewoon op tijd afmaken. Daarna wil ik graag een PhD doen, dus het is belangrijk dat het goed gaat.

'Mijn verwachtingen zijn laag, ik probeer er niet teveel over na te denken. Maar ik denk dat het binnen een semester wel gaat lukken om wat te vinden.'

> In een Whatsappgroep met bijna driehonderd woningzoekenden doken onlangs screenshots op van een man die een kamer in zijn appartement aanbiedt. De huurprijs maakte hem niet zo veel uit, schreef hij. Een kleine kanttekening: met zijn vorige huisgenoot deelde hij zo nu en dan het bed, en dat wil hij met een volgende huisgenoot ook graag blijven doen. Er valt ook nauwelijks tegen de woningnood op te bouwen. Om de - toen al - nijpende kamernood de verlichten, stelde de gemeente Leiden in 2017 het ambitieuze doel om 2.700 woningen op te leveren in 2024. Daarmee zou het tekort wel min of meer opgelost zijn, volgens de ramingen van toen. Het probleem: die ramingen zijn inmiddels veranderd, maar de plannen niet. Leiden ligt op schema voor die 2.700 woningen, maar inmiddels zijn er veel meer nodig: 3.900 in 2028, berekende de Landelijke Monitor vorig jaar al. En dat is als alle bouwplannen die er liggen probleemloos doorgaan - over gasoorlogen, energiecrises en maatschappij-ontwikkende personeelstekorten repte men destijds nog niet. Opmerkelijk genoeg kon de universiteit zich hier niet in vinden. 'De universiteit herkent deze groeicurve niet', schreef de wethouder destijds aan de gemeenteraad. De

uni verwachtte 'geen exponentiële groei in Leiden voor nieuwe Engelstalige masteropleidingen', en voorspelde dat het woningtekort in 2028 maar 400 woningen bedraagt - een verschil van 3.500 met andere voorspellingen. De kwestie is nog 'een onderwerp van gesprek' tussen het stadsbestuur en de universiteit, stond in de laatste wethoudersbrief over de kwestie, van afgelopen april. Toch zijn er duidelijke uitbreidingsplannen, zeker in Den Haag: in 2020 presenteerde de universiteit een strategie voor de Haagse campus, met twee extra opleidingen en drieduizend extra studenten. Over het toekomstige woningtekort zou het college van bestuur in gesprek gaan met de gemeente Den Haag, zei vicevoorzitter Martijn Ridderbos destijds. Er zijn weinig tekenen dat de groei zal afzwakken. Het aantal universitaire studenten in Nederland is in twintig jaar verdubbeld. In tien jaar tijd steeg het aantal studenten van iets meer dan 20 duizend naar bijna 35 duizend. Er komt wel een primeur aan, meldt de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting. Te midden van de universitaire wildgroei, stagneert die juist op hogescholen. Rond 2029 is het kantelpunt, en zijn er voor het eerst meer wo'ers dan hbo'ers. <

Steeds meer studenten in studio's

25 procent van de studenten woont in een studio. Dat was in 2014 nog 12 procent. Studio's leveren meer op, omdat bewoners huurtoeslag kunnen aanvragen, en dus hogere huurprijzen kunnen betalen. Dat is niet alleen maar geldwolverij, maar ook noodzaak, stelt Kences, het samenwerkingsverband voor studentenhuisevesters zoals Duwo. De toegestane kamerhuur is te laag om nieuwe kamers van te bouwen. Toch is het een slechte ontwikkeling, schrijft de organisatie. 'Het wonen op kamers draagt bij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van studenten', zegt directeur Jolan de Bie in een persbericht. 'Ook hebben kamers het voordeel dat zij vaker beschikbaar blijven voor de student omdat kamers voor andere doelgroepen minder aantrekkelijk zijn. We zien dit terug in de praktijk: studio's die voor studenten zijn gebouwd, worden na een paar jaar voor hogere prijzen aan andere doelgroepen verhuurd die meer te besteden hebben. En dat is een hard gelag voor de studenten.'

Graffiti in de Poolse stad Poznań waarin Poetin wordt verbeeld als Lord Voldemort uit de Harry Potter-reeks.

Mijn land is een complete mislukking

De Russische auteur Maxim Osipov zag zijn land veranderen ‘in een fascistische staat’ en vluchtte naar Duitsland. Sinds september is hij gastschrijver in Leiden. ‘Als je niet meer kunt ademen, moet je maken dat je wegkomt.’

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO ANP

‘Vandaag is de sterfdatum van mijn vader. Hij overleed in 1991. Dit is de eerste keer dat ik zijn graf in onze woonplaats Taroesa niet kan bezoeken. Ik was heel close met hem. Op zo’n moment voel ik echt dat er iets is misgegaan.’ De Russische schrijver Maxim Osipov (58) zit op het terras van de Faculty Club van de universiteit en legt een pakje Amphora Original pijptabak op de tafel. ‘Je mag hier niet roken zeker? Ik wil mijn carrière in Leiden niet beginnen met een incident.’ Sinds deze maand is Osipov gastschrijver in Leiden. Hij geeft colleges over Russische literatuur in de negentiende en twintigste eeuw. Vanavond geeft hij een lezing in het Academiegebouw (zie kader). Ondanks de pijn (‘Ik mis mijn vrienden’) was het noodzakelijk om samen met zijn vrouw Rusland te ontvluchten, zegt hij. ‘Het idee de rest van ons leven in een fascistische staat te wonen stond ons helemaal niet aan. Het was duidelijk dat we niet genoeg lucht meer kregen. Als je niet meer kunt ademen, moet je maken dat je wegkomt. De oorlog in Oekraïne was een duidelijk teken dat we nu echt moesten vertrekken.’ Over de ontwikkelingen in zijn land is Osipov duidelijk.

‘Het is echt een schande wat er gebeurt. Voor de Oekraïense vluchtelingen die we tegenkomen hebben we veel sympathie, maar we voelen ook schaamte. Het project genaamd Rusland, waar duizend jaar aan is gewerkt, is een complete mislukking. Je kunt wel zeggen dat leiders oorlogen beginnen, en niet de bevolking, maar dat is een slap excuus. Het zal een tijd duren voordat we erachter zijn waar de schuld precies ligt. Is het geworteld in de Russische cultuur zelf?’ De oorlog moet volgens hem eindigen met een overwinning van Oekraïne. ‘Dit conflict zou zelfs kunnen leiden tot een burgeroorlog in Rusland. De kans is best groot dat het land uit elkaar valt.’ Het Westen moet volgens hem de druk op Rusland vergroten. ‘Stop met het kopen van Poetins gas. Nu stromen er nog elke dag miljarden euro’s naar hem toe.’ Osipov begon pas op latere leeftijd met het schrijven van verhalen. Hij werkte in Taroesa in een ziekenhuis met weinig voorzieningen, waar hij het met veel tegenwerking van de autoriteiten voor elkaar kreeg om een cardiologieafdeling op te zetten.

‘Het reilen en zeilen van het ziekenhuis maakte het ook moeilijk om te vertrekken. Ik probeer het nog zoveel mogelijk te ondersteunen, maar heb er nu veel minder invloed. We kunnen niet eens geld sturen.’ De bizarre situaties die hij er soms meemaakte, zette hem aan tot schrijven. ‘Ik hield al wel een dagboek bij en maakte korte schetsjes.’ Later ontwikkelden die vingeroefeningen zich tot verhalen. ‘Dat ging per ongeluk, althans zo leek het. Een goede vriend van mij overleed in 2005. Toen liet ik zijn vrouw fragmenten uit het dagboek lezen die betrekking hadden op hem, gewoon om het met haar te delen. Ze mocht het aan niemand anders laten zien. Ze liet het echter iedereen lezen.’ Dat leidde uiteindelijk tot een publicatie bij een uitgeverij. In zijn werk schetst hij onder andere de idiote regels die gezagsdragers in Rusland opstellen. Zo moeten geamputeerde ledematen begraven worden op een begraafplaats. Patiënten die een amputatie ondergaan komen later hun afgezepte been echter niet ophalen in het ziekenhuis. ‘Op een bepaald moment lag er een stapel van zeven benen in het

Wat maakt een goed verhaal goed?

De titel van de lezing die Maxim Osipov vanavond geeft is *What Makes a Good Story Good?* ‘Vorig jaar november was ik op uitnodiging van het Letterenfonds writer in residence in Amsterdam. Ik woonde aan het Merwedeplein en regelde een Uber om daar te komen. De chauffeur, een Marokkaanse jongeman, kende het adres. Hij wist dat daar vaak schrijvers verbleven en vroeg of ik ook auteur was. Toen ik dat bevestigde, bestelde hij prompt, terwijl we aan het rijden waren, mijn boek. Dat was echt cool. We hebben na de rit nog twintig minuten met elkaar gepraat, het was een mooie ontmoeting. Toen vroeg hij: “What makes a good story good?” Die vraag vond ik een prima titel voor de lezing. Ik zal het over plot en stijl hebben, maar personages zijn voor mij het belangrijkste. De mensen in het verhaal moeten tot leven komen. Je moet wat voor ze voelen.’

mortuarium’, schrijft hij. Uiteindelijk eindigden die benen in het graf van een overleden dakloze. Zo werden de lichaamsdelen op kosten van de staat en zonder getuigen alsnog geloofd. Als zo’n verhaal in zijn hoofd ongeveer voor de helft af is, gaat hij schrijven, vertelt Osipov. ‘De aandrang is er dan plots. Het is haast als een alcoholist die drank nodig heeft. Als ik eenmaal schrijf, ben ik er 24/7 mee bezig. Het gebeurt gewoon en ik kan het overal doen. Het is bij mij geen gedisciplineerde ambacht, en eigenlijk is dat wel een probleem.’ Medio oktober verschijnt zijn tweede in het Nederlands vertaalde verhalenbundel *Kilometer 101*, bij Van Oorschot. De titel verwijst naar de locatie van Taroesa, dat 101 kilometer onder Moskou ligt. Die afstand is belangrijk: ongewenste personen, zoals dissidenten en vrijgelaten gevangenen, moesten verder dan 100 kilometer van Moskou wonen.

‘Mijn overgrootvader was ook arts en werd tijdens Stalins regime gevangen gezet.’ Hij werd er valselijk van beschuldigd een moord te hebben beraamd. ‘Na zijn detentie woonde hij in Taroesa. Daar ontstond een bijzondere gemeenschap van ex-gevangenen en kunstenaars.’

Vooralsnog richt hij zich alleen nog op korte verhalen, maar hij zou ook graag een roman schrijven. ‘Ik heb er nog niet het uithoudingsvermogen voor. Misschien ben ik ook wel gewoon te lui.’

Als gastschrijver in Leiden heeft hij er in ieder geval nauwelijks tijd voor. ‘Ik heb eerder wel onderwijs gegeven aan geneeskundestudenten. Het doel is nu echter om de liefde voor Russische literatuur over te brengen en ervoor te zorgen dat de studenten van de boeken gaan houden. Dat is toch anders dan droog uitleggen hoe het hart werkt.’

Terwijl hij naar het station wandelt – er wacht nog een afspraak met zijn Amsterdamse uitgever – vertelt hij over de mogelijkheid om ooit weer terug te keren naar Rusland. ‘Uiteraard zou het fantastisch zijn, maar of het ervan komt, betwijfel ik. Ik vermoed niet dat ik Rusland weer zal bezoeken voordat politiek activist Aleksej Navalny vrij is. Dat zal veel zaken veranderen.’ Navalny werd door de geheime dienst FSB met het zenuwigif novitsjok vergiftigd, en overleefde die aanslag. Desondanks keerde hij terug naar Rusland en kreeg een gevangenisstraf van in totaal 11,5 jaar.

‘Het was een mirakel dat hij de vergiftiging overleefde. Om politiek relevant te blijven moest hij ook wel terug naar Rusland. Verzet vanuit het buitenland werkt niet. Navalny is heel belangrijk voor mij en anderen, een symbool van protest. Hij is een moedig man.’

Aangekomen bij Leiden Centraal wacht een fijne verrassing: zijn trein vertrekt pas over een kwartier. ‘Aaah, dan kan ik toch nog roken!’ Eindelijk kan de vlam in de pijp.

Maxim Osipov, *What Makes a Good Story Good? Reflections from behind the Writing Desk*. donderdag 8 september, Academiegebouw, 19.00 uur

Gezocht: voorzitter

Het nieuwe academisch jaar is begonnen, maar de universiteitsraad is nog steeds op zoek naar een nieuwe voorzitter. Om het gat op te vullen neemt raadslid Bas Knapp van de Liberale Studenten Partij (LSP) de functie waar.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Je bent nu tegelijkertijd universiteits-raadslid en waarnemend voorzitter, hoe werkt dat?

'Het reglement biedt raadsleden de mogelijkheid om daarnaast de rol van voorzitter te vervullen. Dat is ook op andere plekken geen ongebruikelijke constructie: in de Tweede Kamer stemt de voorzitter ook mee na een debat. Ik mag ook nog steeds meestemmen in de raad. Dus het kan, maar je moet wel kritisch zijn op wat op welk moment je rol is. Iedereen in de raad moet voelen dat je een onafhankelijk voorzitter bent. Dat betekent dat ik in de universiteitsraads- en overlegvergaderingen niet meer vurig het woord kan voeren. Het gaat erom dat je het zuiver doet.'

Hoe is de keus op jou gevallen?

'We hebben elk jaar rond eind augustus de huishoudelijke vergadering. Daar kiest de raad altijd een plaatsvervangend voorzitter voor als de voorzitter onverhoopt niet aanwezig is. Maar omdat er nu geen voorzitter is, is de plaatsvervangend voorzitter ook meteen tot waarnemend voorzitter benoemd, totdat er een opvolger is gevonden. Ik was de enige beschikbare kandidaat en alle raadsleden vonden het prima dat ik het ging doen. De raad blijft ook gewoon op dezelfde manier functioneren.'

Neem je alle taken van de voorzitter waar?

'Ja, we vinden dat het niet zo kan zijn dat de griffier straks in haar eentje verantwoordelijk is voor alles. Ik ga dus op kantoor zitten op Rapenburg 70 en zal vooral veel overleggen met fractievoorzitters: wat voor hen van belang is, wanneer je welk onderwerp agendaert en of dat het best formeel of met een benen-op-tafel-sessie kan worden behandeld. En na een commissie- of universiteitsraadsvergadering sluit je vaak aan bij de vergadering met het college van bestuur om af te spreken wat er moet gebeuren op basis van de actiepunten.'

Hoe lang denk je dat het duurt voordat er een nieuwe voorzitter is?

'Er is een selectiecommissie die gesprekken gepland heeft staan voor eind september. In theorie zou het dus niet zo lang hoeven duren. Maar als een personeelslid als geschikte kandidaat wordt gezien, heb je ook met een opzegtermijn van diens vorige baan te maken. Het ligt er ook aan hoe snel iemand bereid is met de functie te beginnen. 'Natuurlijk vraagt het flexibiliteit en wordt er *commitment* van mij verwacht. Maar het is ook een heel mooie baan en leuk om te doen.'

Download
de Mare-app

Droogte te lijf met kickstart van microben

Nu door klimaatverandering de droogte oprukt, proberen biologen of ze platen vochtbesparende trucjes kunnen aanleren.

DOOR MARK REID
FOTO TACO VAN DER EB

Nu de effecten van klimaatverandering steeds zichtbaarder en voelbaarder worden, krijgt de Nederlandse natuur te maken met nieuwe en heftige weersomstandigheden. Langdurige hitte en droogte zijn geen goede combinatie voor planten die een nat zeeklimaat gewend zijn. Massale verdrooring en bosbranden liggen op de loer.

Toch zijn sommige gebieden beter opgewassen tegen droogte dan andere. Een volgroei bos kan zich beter weren dan helmgrassen in de duinen. Voor de promoverende ecooloog Chenguang Gao en zijn collega's van het Instituut Biologie Leiden (IBL) en Centrum voor Milieuwetenschappen (CMT) reden om te onderzoeken of planten die risico lopen te verdrogen de vochtbesparende trucjes van een volgroei bos kon aanleren. De resultaten zijn onlangs gepubliceerd in *Ecosystems*.

'We wisten al dat microben in de grond een rol spelen in het weerstaan van droogte', vertelt Gao. 'Sommige schimmels helpen plantenwortels met het verzamelen van vocht en voedingsstoffen. Waar we bovengronds misschien vijftig soorten planten zien, groeien er ondergronds wel twintigdui-

zend verschillende soorten schimmels en bacteriën. Het is behoorlijk lastig om precies te weten welke soorten je precies hebt in een monster. Misschien gaan we in de toekomst de verschillende soorten sorteren op functie, zodat we een beter overzicht krijgen.'

Net als planten boven de grond, ontwikkelt de ondergrondse biodiversiteit zich met de tijd. Een net beginnend plukje gras in de duinen heeft maar een beperkt aantal microben in de grond, terwijl een veel ouder duinbos een heel scala aan ondergrondse micro-organismen herbergt, zowel nuttige als ziekteverwekkende.

Gao's idee was om de planten een soort vaccinatie tegen uitdroging te geven door microben uit het volgroeide duinbos over te brengen naar de nieuwe stukjes duinvegetatie. Hiermee hoopte hij dat de getransplanteerde microben als een soort kickstart zouden werken voor het jonge stukje natuur, en de planten een aantal waterbesparende trucjes zouden bijleren.

Om dit idee in de praktijk te testen zaaide Gao op een kaal stuk zanderig duin dat door de universiteit wordt gebruikt voor experimenten verschillende inheemse planten in een aantal vakken. Elk vak kreeg een mix van microben uit verschillende delen van het duinlandschap en de duinbossen, in de verwachting dat de planten met microben uit het volwassen bos beter zouden overleven bij droogte. In het voorjaar 2020 kwam precies de droge periode waarop Gao had gehoopt. In vergelijking met voorgaande jaren nam de neerslag met twee derde af, niet prettig voor de planten, maar ideaal voor

het experiment. Maar al snel bleken de voorspellingen niet uit te komen. De 'gekickstarte' planten deden het niet beter dan de controlegroep. Sterker nog, de vakken met microben uit het duinbos deden het veel slechter.

De ecooloog heeft twee verklaringen voor deze onverwachte uitkomst: 'De kale stukken duinzand waar het experiment plaatsvond zijn heel arm aan voedingsstoffen, heel anders dan de rijke bodem van het duinbos waar we de microben vandaan hebben gehaald. Hierdoor kan het zijn dat ze in plaats van samen te werken met de plantenwortels om de droogte te weerstaan, vooral concurreerden om schaarse voedingsstoffen.'

Een andere mogelijke verklaring is er ook een paar ziekteverwekkers zijn meegekomen. Dat is op zich niet erg, maar juist deze ziektekiemen kunnen beter tegen droogte dan de nuttige microben. Na een periode met watergebrek zullen de ziekteverwekkers sneller herstellen en de overhand krijgen in het ondergrondse ecosysteem, met nadelige gevolgen voor de planten.

Voor Gao is het resultaat een lichte teleurstelling, maar hij is toch blij met de opgedane kennis. 'Het is heel nuttig dat we deze data hebben uit het veld, en niet alleen uit het lab. Dat maakt onze bevindingen veel betrouwbaarder en ook een goede basis voor andere onderzoekers om mee verder te werken. Er is geen twijfel dat bodemmicroben een belangrijke rol spelen in het beschermen van planten. We weet wat we nog kunnen doen als we de bodemomstandigheden aanpassen.' Tot die tijd is het hopen op genoeg regen.

Recordaantal Panamees aardewerk eindelijk terug naar huis

Vorige week keerden maar liefst 343 keramieken stukken vanuit Leiden terug naar Panama. Het gaat om de grootste teruggave van Midden-Amerikaanse vondsten.

DOOR EMIEL BEINEMA

Even slikken was het wel, toen Martin Berger de muur van vijftien verhuisdozen zag. 'Als museumconservator kreeg ik zo'n vier keer per jaar wel iets aangeboden, maar dan ging het vaak om vijf tot tien stukken. Een schenking van deze omvang is uniek.' In de dozen bleken namelijk maar liefst 343 keramieken stukken te zitten, uit een privécollectie van een Nederlandse verzamelaar die in de jaren '60 in Panama woonde, galeries afstruinde op zoek naar archeologische vondsten en die uiteindelijk meenam naar Nederland. Na een verhuizing schonk hij zijn enorme verzameling aan Museum Volkenkunde.

'Ik was daar toen als conservator Midden- en Zuid-Amerika voor verantwoordelijk', vertelt Berger, die inmiddels universitair docent is bij de Faculteit der Archeologie. 'Ik heb de universiteit benaderd om met mij uit te zoeken waar we mee te maken hadden. Sinds eind vorige eeuw is het gebruikelijk om in zulke gevallen ook de ambassade van het land van herkomst op de hoogte te stellen, dus dat hebben we ook gedaan.'

De verzameling heeft jaren liggen wachten, eerst in dozen en later in de opslag van de universiteit, maar is vorige week eindelijk teruggegeven aan Panama. Dat bleek een recordschenking te zijn: de grootste teruggave van Midden-Amerikaanse vondsten ter wereld.

Aan de universiteit zijn archeologe Natalia Donner en studente Anamaria Kalaja aan de slag gegaan met de collectie. Hun eerste klus was om de dozen door te werken om alle objecten in kaart te brengen en te bepalen waar ze voor dienden. Ook onderzochten ze waar de spullen precies vandaan kwamen en uit welke tijd. Berger: 'Dan kan het museum bepalen of het in hun collectie past en het land van herkomst of het belang hecht aan teruggave.'

Door de recente aandacht voor roofkunst worden daar al snel vragen over gesteld bij oude archeologische vondsten. Een woordvoerder van het museum benadrukt – ongevraagd – dat daar in dit geval geen sprake van is. 'De objecten zijn in de jaren '60 te goeder trouw gekocht in Panama. Desondanks hebben wij de universiteit gevraagd om onderzoek te doen.'

Ook bij andere collecties uit Latijns-Amerika leidt een eigendomsvraag bijna nooit tot problemen, zegt Berger. 'Als een land van herkomst waarde hecht aan de objecten, maar het museum ze ook graag zou willen tentoonstellen, wordt er vaak gekken naar een bruikleen voor een langere periode.'

Nu onderzoek achter de rug is, kwalificeert Berger de collectie als 'relatief doordeweeks aardewerk'. 'De objecten zijn in mooie staat, maar niet helemaal waar we in een Nederlands museum naar zoeken.' Hij benadrukt dat dit niets afdoet aan de culturele waarde. De verzameling bestaat grotendeels uit grafieten van 500 tot 1500 jaar oud, voor de Spaanse kolonisatie van het gebied. Ook het museum laat weten dat de conclusie van het onderzoek wat hen betreft is dat 'deze collectie beter tot haar recht komt in Panama'.

Door coronabeperkingen liet de thuiskomst twee jaar op zich wachten, maar vorige week was het dus eindelijk zover. Het Panamese ministerie meldt in een persbericht blij te zijn met deze teruggave van 'kostbaar pre-Spaans keramiek dat voor Panama een redding vertegenwoordigt van een deel van haar identiteit, van geschiedenis als bron van sociale cohesie en van collectieve trots'. De stukken zullen daar na een verbouwing onderdeel uitmaken van de collectie van het antropologisch museum Reina Torres de Araúz.

Een begraafplaats op de Salomonseilanden, in het westelijk deel van de Grote Oceaan, dreigt als gevolg van de stijgende zeespiegel weg te spoelen. Foto Taco van der Eb

De laatste rapporten van het IPCC laten er geen twijfel over bestaan: we bevinden ons in een ongekende klimaatcrisis. *‘The cumulative scientific evidence is unequivocal: climate change is a threat to human well-being and planetary health. Any further delay [...] will miss a brief and rapidly closing window of opportunity to secure a livable and sustainable future for all.’* Welke rol kan de universiteit nemen in het aanpakken van deze crisis? En hoe staat het met onze Leidse ambities? Vooropgesteld: er gebeurt van alles aan onze universiteit op het gebied van duurzaamheid. Vastgoed streeft naar een forse reductie van het energieverbruik, en heeft onlangs besloten het gasverbruik versneld terug te dringen (naar 80 procent minder aardgas in 2030 t.o.v. 1990). De duurzaamheidscommissie van de Sterrewacht heeft de CO₂-voetafdruk van sterrenkundig onderzoek in Nederland in kaart gebracht. Studenten en medewerkers zijn actief in het Green Office en het duurzaamheidsnetwerk, en sinds maart zetten drie medewerkers zich voltiids in voor duurzaamheid. Op ranglijsten zoals Sustainabul en Green Metric doen we het, vergeleken met andere universiteiten, niet slecht. Helaas is dit niet genoeg. De bestaande inspanningen, hoe lovenswaardig ook, staan niet in verhouding tot de aard en ernst van de klimaatcrisis. Het bestuur streeft ernaar om, samen met de overige Nederlandse universiteiten, ‘aan te sluiten bij de doelstellingen uit het Klimaatakkoord’ (Duurzaamheidsvisie 2030). Maar de huidige doelstellingen van overheden, waarvan maar de vraag is of ze gehaald worden, zouden ons waarschijnlijk leiden naar een opwarming van 2,7 °C in 2100 – ver boven het 1,5 °C-doel van Parijs (*Climate Action Tracker*). Ook in Nederland zien we nu al toegenomen droogte, overstromingen en hittegolven bij een opwarming van iets meer dan één graad. De consequenties van verdere opwarming zullen onze wereld catastrofaal ontwrichten: zeespiegelstijging, massale sterfte

Waarom wij het voortouw moeten nemen

In de strijd tegen klimaatverandering moet de universiteit niet aansluiten bij bestaand, falend beleid, maar juist vooropgaan. Het is tijd voor een radicale omslag, betogen **Leonard Burtscher, Thomas Fossen** en **Anne Urai**.

‘Als academici niet handelen naar de inzichten van collega’s, hoe kunnen we dat dan verwachten van anderen?’

van soorten en wereldwijde problemen in landbouw die leiden tot grootschalige hongersnood en klimaatmigratie. De politieke wil om het tij nu écht te keren ontbreekt nog steeds. De universiteit heeft hierin een belangrijke maatschappelijke voorbeeldfunctie. Als academici zelf niet handelen naar de inzichten van onze collega’s in de klimaatwetenschap, hoe kunnen we dat dan verwachten van anderen? De vrijheid van wetenschap betekent dat een universiteit niet slechts moet aansluiten bij bestaand, falend beleid, maar voorop moet gaan in een radicale omslag. We hebben unieke kennis in huis (op ecologisch, sociaal, technologisch, cultureel en economisch vlak) om bij te dragen aan concrete oplossingen voor een snelle klimaattransitie. Hierbij zijn de komende jaren allesbepalend voor de toekomst van ecosystemen en samenlevingen: slagen we erin emissies drastisch terug te brengen en *climate breakdown* te voorkomen? Om te beginnen: onderken publiekelijk dat we in een nood-situatie zitten, en streef zo snel mogelijk naar nul emissies. Hierbij gaat het niet alleen om de ecologische voetafdruk van onze eigen universiteit, maar ook om de cruciale symboolfunctie van zo’n verklaring naar onze studenten, medewerkers, de politiek en samenleving. De Duurzaamheidsvisie 2030 rept nog met geen woord over de klimaatcrisis en haar gevolgen. Doe mee met de *Race to Zero*-campagne om onze uitstoot zo snel mogelijk naar nul te brengen – voorbij de doelen die de overheid heeft gesteld. De universiteiten van Nijmegen en Twente hebben zich hier al bij aangesloten. Erken en waardeer zowel duurzaamheidsonderzoek als -onderwijs. Investeer in *sustainability managers*, kies voor groen bankieren, en neem publiekelijk afstand van financiering vanuit de fossiele industrie. Ten tweede: wees niet afhankelijk van compensaties, maar verminder de werkelijke uitstoot. In het duurzaamheidsverslag 2020 lezen we dat de CO₂-voetafdruk van onze universiteit sinds 2016 met 96 procent (!) is gereduceerd. Het gaat echter voor een groot deel om een fictieve reductie: het merendeel van deze vergroening is te danken aan CO₂-compensatie (via zogeheten *carbon offsets*). Het idee is simpel: betaal iemand om diezelfde hoeveelheid CO₂ niet uit te stoten, of uit de lucht te halen. Helaas is compensatie problematisch: op z’n best is het als dweilen met de kraan open. Zo functioneren compensaties als het afskopen van onze zonden: een excuus om onze daadwerkelijke uitstoot niet te hoeven verminderen. Om een verhitte aarde te voorkomen moeten we niet zwichten voor de illusie van *offsets*, maar moeten we fossiele brandstoffen in de grond laten. Ten derde: wees eerlijk over vliegreizen. Vliegreizen veroorzaakten zo’n 16 procent van de uitstoot van de universiteit (in pre-corona 2019), en die kunnen helaas in de nabije toekomst niet CO₂-vrij. Vooral langeafstandsvluchten, die het leeuwendeel van emissies uitmaken, moeten veel minder. Breng in kaart hoeveel er wordt gevlogen, door wie, en waarheen. Het motto: *‘reduce’* (minder vliegen, virtuele en hybride meetings in samenwerking met het Lorentz Center en andere universiteiten), *‘replace’* (binnen Europa met de trein) en *‘refine’* (haal meer uit je trip). Welke reizen zijn echt “noodzakelijk”, en wie is erbij gebaat? Uniek veldwerk of een langer verblijf in het buitenland is waardevoller dan het zoveelste conferentiepraatje. Als universiteit kunnen en moeten we een leidende rol nemen in de klimaatcrisis. Als bezorgde wetenschappers zijn we een petitie gestart (zie mareonline.nl) en kijken we uit naar een universitaire duurzaamheidsvisie die ons écht naar nul uitstoot leidt. Er is geen tijd te verliezen.

Anne Urai, universitair docent cognitieve psychologie
Thomas Fossen, universitair docent politieke filosofie
Leonard Burtscher, senior onderzoeker astronomie, vanaf 15 sep werkzaam bij het Umweltinstitut München, een NGO die zich richt op klimaat en milieucampagnes

‘Energietoeslag had allang geregeld moeten zijn’

Studenten moeten nog langer wachten op duidelijkheid over hun energietoeslag. Woensdag werd het debat hierover uitgesteld.

DOOR EMIEL BEINEMA

Minister Carola Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) had niet genoeg informatie en kon ‘nog geen definitief beeld verschaffen’, schreef ze aan de Tweede Kamer. Een nieuwe datum is nog niet bekend. De energietoeslag is in december door het kabinet aangekondigd als maatregel om de laagste inkomens te helpen met hun gestegen energierekeningen. Huishoudens met een inkomen tot 120 procent van het sociaal minimum kunnen dit bedrag, inmiddels verhoogd tot 1300 euro, bij hun gemeente aanvragen, maar op advies van de minister hebben bijna alle steden studenten uitgesloten. In augustus besloot de rechter in een zaak tegen de gemeente Nijmegen al dat deze uitzonderingspositie illegaal was, waarop de Vereniging van Nederlandse Gemeenten concludeerde dat studenten in het hele land aanspraak zouden moeten kunnen maken op het geld. Naar aanleiding van deze uitspraak is de minister om de tafel gegaan met ‘alle betrokken partijen’. Ze laat weten dat deze gesprekken nog niet afgerond zijn en verwacht de Kamer pas ‘vóór eind september’ over de uitkomsten te kunnen informeren. Zestig jonge raadsleden van verschillende studentesteden ondertekenden maandag een brief die oproept een einde te maken aan de onterechte uitsluiting van studenten. De schrijvers van deze brief, raadsleden voor GroenLinks in Rotterdam en Nijmegen, stellen dat studenten wel recht hebben op de energietoeslag,

maar gemeenten niet de middelen hebben om hen deze te bieden. Zij vragen daarom het kabinet om met een oplossing te komen. Ook een groot aantal wethouders sluit zich aan bij deze boodschap, in een eigen brief samen met zeven politieke jongerenorganisaties. Zij roepen het kabinet op om niet alleen de middelen, maar ook de logistiek van de compensatie voor studenten op zich te nemen. Volgens de wethouders zijn studenten een specifieke groep ‘die bijna volledig onbekend is bij de gemeenten’ en zij vragen het kabinet daarom om landelijke uitvoeringsorganisatie DUO, die ook de studietoelagen verstrekt, met de verdeling te belasten. In een reactie op de vraag om uitslag laat de voorzitter van de Landelijke Studentenvakbond (LSvb), Joram van Velzen, weten een dubbel gevoel te hebben over het verzoek. Enerzijds vindt de vakbond dat uitslag van het debat voorbijgaat aan de grote urgentie van het probleem onder studenten, maar anderzijds is Van Velzen blij dat de organisatie volgende week uitgenodigd is om met de minister in gesprek te gaan. ‘Studenten zijn een grote groep die grote financiële klappen krijgt en daarvoor ondersteuning nodig heeft. Het is zeer teleurstellend dat er een rechter nodig is om aandacht te vragen voor onze positie, maar dat er nu een gesprek is toegezegd, is een eerste stap in de goede richting.’ Of de LSvb vervolgcacties onderneemt, hangt af van het gesprek, maar de organisatie houdt verschillende opties open. ‘Wij wachten voorzichtiger af of er in dit gesprek naar ons geluisterd wordt en er snel wordt gehandeld. Dat is bepalend voor de acties die wij voorbereiden. Compensatie voor studenten had natuurlijk allang geregeld moeten zijn, dus eind september is echt niet goed.’

Wat als corona weer toeslaat?

Als voorbereiding op nieuwe corona-oplevingen heeft het bestuur van Sociale Wetenschappen scenario’s uitgesteld. De faculteit wil op vaste momenten kijken of het onderwijs online of op de campus wordt gegeven. ‘Dat aan-uit-aan-uit gaan we niet meer doen.’

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Er zijn drie scenario’s: geen corona, wel corona, en een overgangsfase, waarin er wel corona heerst maar niet zoveel dat er harde maatregelen zijn. ‘Dat is het ingewikkeldste’, zegt Janita Ravensloot, beleidsmedewerker onderwijs, die de plannen tijdens de faculteitsraad toelichtte. ‘Wat doe je dan met docenten die zowel thuis als of campus zijn, en met kwetsbare studenten?’ In die fase blijft het onderwijs zoveel mogelijk op de universiteit, aldus Ravensloot. ‘We hebben afgesproken om het onderwijs zoveel mogelijk op de campus te organiseren, maar met de mogelijkheid om het online te volgen als je daar niet kunt zijn. Online is wel een b-keus. Puur omdat het bij elkaar zijn, de community, ook belangrijk is.’ ‘Het welzijn is heel belangrijk tijdens zo’n overgangstijd. Met de instituten kijken we wat er op de campus mogelijk is, welke plekken er beschikbaar zijn. Zo hebben we een soort pakketje samengesteld, en we hopen dat dat meer rust geeft.’ De andere twee scenario’s, wel of geen corona, zijn in die zin eenvoudiger. Als er geen corona is, wordt er gezorgd dat alles op orde is, mocht de situatie veranderen: ‘We blijven investeren, zodat er zalen beschikbaar zijn voor online onderwijs, als dit nodig is.’

Als er wel corona is, houdt de universiteit zich aan de landelijk geldende maatregelen, en wordt online onderwijs gegeven. Practica zijn dan nog wel op de campus, ‘maar alleen als het kan’. Twee weken voor elk blok kijkt de faculteit hoe het onderwijs gegeven wordt: online, of *on campus*. Van dat besluit wordt pas afgeweken bij het nieuwe beslismoment. Dus als in tijden van corona besloten wordt tot online onderwijs, wordt dit niet halverwege het blok weer opgeheven als de besmettingen weer afnemen. ‘Dat aan-uit-aan-uit gaan we niet meer doen’, zei Ravensloot. Daarmee wil de faculteit de werkdruk voor docenten en ondersteunend personeel verlichten. ‘Het kan niet zijn dat als docenten online onderwijs hebben voorbereid, er opeens wordt gezegd: corona is voorbij, we gaan alles weer op campus doen. Dat heeft gevolgen voor ondersteuning en roostering. Dat kan je mensen niet opleggen. De rust om te kunnen anticiperen en te weten hoe je agenda eruitziet, is leidend.’ Dat geldt alleen als corona afneemt. Als het onderwijs *on campus* is, en er komt weer een golf, wordt het onderwijs wel online voortgezet. Daarbij zijn de landelijke maatregelen en de afspraken tussen de overheid en de universiteiten leidend, aldus bestuurslid Kristiaan van der Heijden. ‘We hebben dat de afgelopen twee jaar ook niet zelf besloten.’ Ook voor studenten met een functiebeperking blijft het onderwijs zoveel mogelijk *on campus*. Voor sommigen van hen is het online onderwijs een uitkomst, omdat het lastig kan zijn naar de universiteit te komen. ‘Wij zeggen nu: op de campus zijn is heel belangrijk, ook voor deze studenten’, zei Ravensloot. ‘Maar het uitgangspunt blijft maatwerk.’

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071–527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 10.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman
a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl

Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers
s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Emiel Beinema (stagiair)
e.s.beinema@umail.leidenuniv.nl

Medewerkers: Pim Bakx | Remco Breuker | Omar Ghaly | Olaf Leeuwis | Oscar van Putten | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie: Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties: Bas van der Schot | Bandirah | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet b.v.
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023 – 571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
<https://bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad>

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmann | Nour Eldin Emara | Zoë van Litsenburg | Roel van Niekerk | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

Je moet wel hardcore zijn

Archeoloog Mike Field reed voor de tweede keer de Mongol Derby, een paardenrace van duizend kilometer over de verlaten steppes van Mongolië. ‘Op een goede dag reed ik 140 kilometer.’

DOOR MARK REID
FOTO SHARI LEE THOMPSON

‘Het moderne academische leven zuigt je op, het neemt je over. En een paar jaar geleden werd het me te veel. Via mijn wederhelft kwam ik op het idee om aan de Mongol Derby mee te doen. Ik hou al mijn hele leven van buitensport: ik zat bij *Mountain Rescue*, ik rijd paard. Dat komt daar allemaal samen. ‘Het is een race van duizend kilometer. Je moet na tien dagen binnen zijn, anders lig je eruit. Dat betekent dat je elke dag een minimumafstand moet halen in alle mogelijke weersomstandigheden, op alle soorten terrein en op allerlei verschillende paarden. Sommige zijn langzaam, de meeste zijn snel, een paar zijn snel en gemeen. De paarden zijn wild, maar wel enigszins getraind. Vooraf rijden de herders er een paar weken op in de buurt van hun kampen. Op de dag van de race halen ze de paarden van de steppe. En als je als eerste aankomt bij een post heb je de eerste keuze voor een vers paard. ‘Er is geen vaste route. Hoe je van post naar post navigeert is aan jou. Vroeg in de race zie je veel mensen. Dat wordt

minder naarmate je verder komt. De steppe is een vreemde plek. Iemand die twee minuten voor jou vertrekt, zie je soms de hele dag niet meer terug. Maar als je bij de volgende post aankomt, blijkt hij maar honderd meter voor je te hebben gereden. ‘Het is een uithoudingsrace. De finish halen is hetzelfde als winnen. Ik deed het in iets meer dan negen dagen, en werd zeventiende. Op een goede dag kon ik 140 kilometer rijden. ‘In 2019 deed ik voor het eerst mee, en had veel pech. Voor deze race heb ik me nog strakker getraind. Ik ben naar de bedoelingen, een nomadenvolk in Jordanië, gegaan om mijn conditie te verbeteren. We reden daar de hele dag op Arabische racepaarden door de woestijn. Ik heb ook eigen paarden, maar die rijden maar een paar kilometer over het strand en dan is het mooi geweest. ‘Je moet kunnen navigeren en een goede band met paarden hebben. Maar er zit ook een grote sociale kant aan. Als je uitgeput bij een tussenpost aankomt waar een familie blij is om je te zien, moet je vriendelijk blijven lachen – ook al heb je nog vijf dagen te gaan en regent het. Als ze je kokend hete soep aanbieden, eet je die gewoon, ook al heb je geen trek. ‘De paardencultuur in Mongolië is eeuwenoud. Vanuit een archeologisch perspectief vind ik dat fascinerend. Soms krijgen ruiters kritiek dat ze een soort toeristen zijn. Dat zijn we niet. We zijn mensen met een gedeelde interesse die naar Mongolië gaan om onze liefde voor paardrijden te delen. De lokale herders zien je ook niet als toerist, ze zien je als gekke ruiter. Ondanks de enorme taalbarrière heb je samen veel pret. We respecteren elkaar. ‘Ze verwachten wel dat je bekend bent met hun cultuur. Als je een zogeheten ger (een ronde tent, *red.*) binnenkomt, ga je linksaf, want rechtsaf is alleen voor de familie. Als je gaat liggen, doe je dat altijd met je voeten richting de deur. Je stapt nooit over een asso. Je verspilt geen water. Dit soort dingen moet je weten, anders kom je in de problemen. ‘Het is soms meer een strijd tegen de elementen dan een

paardenrace. Op een gemiddelde dag kun je regen, onweer, storm, strakblauwe lucht en extreme hitte hebben. Elk jaar vallen er wel mensen uit vanwege oververhitting of onderkoeling. ‘Twee dagen voor de finish reed ik met een andere ruiter door een vallei, toen er een enorme wolkenmassa onze kant op dreef met bliksem die er aan alle kanten uit schoot. Het lukte niet om het onweer voor te blijven. De paarden wilden niet meer verder en we werden bekogeld met hagelstenen ter grootte van knikkers. Het was beangstigend om met zulk weer op een kale heuvel te staan. Toen de bui was overgetrokken zei de andere ruiter dat ze blij was dat ik langer was dan zij. ‘Het ziekenhuis in Ulaanbaatar ontvangt elk jaar wel een aantal racers. Voornamelijk met gebroken botten en infecties. Je zit op ongewassen paarden te zweten met iedere dag dezelfde kleren aan. Dan kan een klein wondje een groot probleem worden. ‘In 2019 kreeg een deelnemer een kleine wond op zijn scheenbeen door een stijgbeugel. Hij moest uiteindelijk zijn been laten amputeren. Je bent er als ruiter bewust van dat zo iets je kan overkomen, en je moet hardcore genoeg zijn om ermee om te gaan. ‘Halverwege de race was ik jarig. De herders wisten dat en zeiden dat ik op een specifiek paard moest springen. Die begon meteen te bokken en sprintte toen met 50 kilometer per uur weg. Tien kilometer buiten het kamp had ik het paard eindelijk een beetje onder controle. Toen het beest schrok van een vos viel ik alsnog uit het zadel. ‘Ik ben uiteindelijk teruggelopen naar de tussenpost. De straftijd heb ik toen maar voor lief genomen. ‘Ik zie mezelf over de steppes racen tot ik erbij neerval. Er is toch niets erger dan naar de andere kant van de wereld reizen en daar Starbucks-koffie te kopen van iemand met een honkbalpetje op? Maar tegen de tijd dat ik tachtig ben ga ik wel op een ezeltje rondrijden in plaats van op een racepaard.’

KOM VOOR DE KLAS, WORD LERAAR!

Kijk voor het behalen van een eerstegraads of beperkte tweedegraads onderwijsbevoegdheid op: www.iclon.nl/lerarenopleiding.

Universiteit Leiden
ICLON

Bij ons leer je de wereld kennen

PROGRAMMA

Studium Generale Leiden en Den Haag

www.universiteitleiden.nl/studium-generale

Studium Generale organiseert brede activiteiten voor studenten, medewerkers, alumni en w andere geïnteresseerden die graag over de grenzen van hun vakgebied heen kijken.

Toegang is gratis en iedereen is welkom!

Check de website of aanmelden nodig is. En heeft u een lezing gemist, wellicht staat de opname op de website!

MENS IN DE MACHINE EERLIJKE EN CREATIEVE AI

Deze serie is georganiseerd ism Rijksmuseum Boerhaave

Tijd en Plaats
Vrijdagmiddagen
9 en 23 september
16.30-18.00
Lipsius, zaal 028
Cleveringplaats 1, Leiden

Vrijdagmiddagen
16 en 30 september
16.30-18.00
Rijksmuseum Boerhaave
Lange Sint Agnietenstraat 10
2312 WC Leiden

VRIJDAG 9 SEPTEMBER
Wij, robots

VRIJDAG 16 SEPTEMBER
Kunstmatige intelligentie en creativiteit

VRIJDAG 23 SEPTEMBER
Een goed gesprek met kunstmatige intelligentie

VRIJDAG 30 SEPTEMBER
Lunar Zebro, de Nederlandse Maankever

MEESTERS VAN ONS LOT?!

Deze serie is georganiseerd ism De Ekklesia Leiden

Tijd en Plaats
Maandagavonden
12, 26 september, 10, 24 oktober
19.30-21.00
Lipsius, zaal 019, 24 oktober zaal 003
Cleveringplaats 1, Leiden

MAANDAG 12 SEPTEMBER
Kwetsbaarheid versus Maakbaarheid

MAANDAG 26 SEPTEMBER
Mededogen versus Verklaringen

MAANDAG 10 OKTOBER
Vertrouwen versus Wantrouwen

MAANDAG 24 OKTOBER
Zelfbeschikking versus Bescherming

VIERING 5 JAAR MEETINGPOINT LEIDEN!!

1+1=3: De universiteit en vluchtelingenstudenten leren van elkaar met Theaterevenement door Future Citizens

Tijd en Plaats
Dinsdag 4 oktober
16.30-20.00 uur
Korzo Theater
Prinsestraat 42, 2513 CE Den Haag

ORGANISATIE & INFORMATIE
Studium Generale Universiteit Leiden,
Postbus 9500, 2300 RA Leiden,

071 527 7283/7295/7296/1964,

studiumgenerale@sea.leidenuniv.nl,
www.universiteitleiden.nl/studium-generale

‘Ik koop nu zelf ook vier keer zoveel spellen’

DOOR OSCAR VAN PUTTEN
FOTO TACO VAN DER EB

Hoe ben je in deze spellenwinkel komen werken?

‘Een jaar geleden deed ik een bestuursjaar bij Het Duivelsei, de Leidse spellenvereniging. Toen vroeg De Tafelrijder of we hun vacature konden rondsturen aan alle leden. Dat heb ik braaf gedaan, maar ik heb zelf ook snel gesolliciteerd. Ik was net gestopt met mijn vorige bijbaantje en op zoek naar iets nieuws.

‘Ik doe hier van alles: online bestellingen inpakken, schappen aanvullen, klanten helpen en de website bijwerken. Ik vind het fijn dat dit zo’n stressvrije omgeving

is. Bij grote bedrijven moet alles altijd sneller en beter. Maar als je hier langer doet over een taak, vinden ze dat prima.’

Wie komen hier langs?

‘Het is echt een hobbywinkel, onze klanten weten bijna altijd wat van spelletjes af. Het zijn vaak heel aardige mensen. Heel soms kunnen ze betweterig zijn; dan zit je in gesprek met een klant en mengt iemand anders zich ertussen om gevraagd advies te geven. Maar dat is altijd goedbedoeld, en soms raken klanten zo aan de praat met elkaar.

‘Ik krijg soms heel specifieke vragen

waar ik geen antwoord op weet, zoals: “Wat voor kwast moet ik gebruiken om een 3D-geprint spelfiguur te verven?” Dat kan ik gelukkig aan collega’s vragen.’

Hoe help je iemand aan het perfecte bordspel?

‘Aan beginners of mensen die een cadeautje willen kopen, vraag ik wat ze zoeken: voor hoeveel spelers, hoe ingewikkeld, welk budget, enzovoorts. Er zijn zoveel spellen, maar door de juiste vragen te stellen kan ik allerlei categorieën afstrepen. Soms willen ze iets wat wij niet hebben. We verkopen hier bijvoorbeeld geen Monopoly of kinderspellen. Daarvoor sturen we ze naar de Intertoys. Andersom sturen zij ook weer klanten hierheen.

‘Het is hier drukker dan je zou denken en ook de online bestellingen gaan goed. Dit is een van de weinige branches die juist profijt van corona heeft gehad. Tijdens de lockdown gingen veel mensen thuis spelletjes spelen en daar zijn ze niet mee gestopt. Eerst werkten hier maar twee mensen, nu zijn het er zes.’

Hoe zit het met je eigen spellencollectie?

‘Sinds ik hier personeelskorting krijg zijn mijn aankopen wel verviervoudigd. Elke week krijg ik de nieuwe releases te zien, maar ik probeer niet meer dan eens per maand iets te kopen. Soms heb ik het te druk om bordspellen te spelen, en ik moet natuurlijk ook huur en boodschappen betalen.’

COLUMN | OMAR GHALY

Gezocht: makke internationals (geen reistijdvoorrang)

Wij van de Universiteit Leiden gaan weer hospiteren voor een plek aan de leukste en gaafste universiteit van heel het noordelijk halfmond. Wij zijn op zoek naar duizenden makke internationals

die de hoofdprijs kunnen betalen voor de kans om aan ons bastion van de vrijheid een tussenjaar op te vullen. Gelegen in het centrum van Nederland is Amsterdam op kruipafstand van onze collegebanken. Ook in

Leiden bieden wij internationals ruimschoots de gelegenheid om te feesten en uit te gaan. Zo kun je naar club Kiki of naar de ESN Internationals Night waar je je geen zorgen hoeft te maken ooit een Nederlandse student tegen te komen. Lekker

veilig in je eigen bubbel, wel zo makkelijk!

Daarnaast maak je bij ons in Leiden vrienden voor het leven. Jullie zullen ergens op een terras bezweren dat je absoluut contact zult houden en elkaar zeker weten gaat opzoeken in ieders land van herkomst. Nadat meer dan de helft van je vrienden-groepje al na zes maanden is uitgevlogen, hoef je elkaar nooit meer te spreken.

Tijdens de owl-week kun je alles meemaken wat het Leidse studentenleven je te bieden heeft: bar weinig voor wie geen Nederlands praat. Je mag achter vage figuren in rare shirtjes lopen en ongemakkelijke kennismakingsspelletjes spelen. De deuren van alle verenigingen blijven uiteraard voor je gesloten. Daar hoef je je geen zorgen om te maken.

Daarnaast kent Leiden een schitterende huizen-cultuur, de prachtige monumentale panden zitten vol met studenten en daar kan ook jij een kamer vinden. In theorie uiteraard. In de praktijk zul je eerst maanden moeten wachten tot een louché

makelaar je een veel te duur appartement aanbiedt dat je eigenlijk niet kan betalen. In de tussentijd kun je genieten van het rijke aanbod aan hotels in de regio. Een enkeling van

jullie zal zelfs het voorrecht hebben om te bivakkeren op een camping. Dit zal je integratie goed doen. Je kan jezelf pas echt een Nederlander noemen als je met een rolletje wc-papier onder de arm de oversteek maakt naar het toilet.

Daarnaast zul je snel bedreven raken in volkssport nummer één onder de Hollanders: klagen over het weer. Je zult zeker kunnen meepraten in de koffiepauzes tijdens je colleges wanneer je midden in de nacht wakker wordt door een plensbui omdat je tentje lekt of wanneer al je kleding onder de modder zit dankzij gaten in je grondzeil.

Als je dan ook nog met de trein vanuit Amstelveen moet komen, kun je de NS meteen de schuld geven van al je perikelen. Integreren vanaf dag één, ook dat is de Leidse aanpak.

Als je zit met klachten over je opvang, je mentale welzijn en het algemene reilen en zeilen aan de universiteit heb je pech. Eer je bij een studentpsycholoog mag aanschuiven zit je waarschijnlijk toch alweer in het vliegtuig terug naar waar je vandaan komt.

Klachten over je woonsituatie? Daar hebben wij geen boodschap aan. Had je dat niet even kunnen uitzoeken voordat je hierheen kwam?

Welkom in Leiden! Bij ons leer je de wereld kennen.

‘Ook jij kan een kamer vinden.
In theorie, uiteraard’

OMAR GHALY is student Egyptologie